

საქართველო კლიმატის ცვლილებების წინააღმდეგ

საქართველო და მისი მწვანე ამბიციები

კლიმატის ცვლილების თაობაზე გაეროს ჩარჩო კონვენციის მხარეთა მეთექვსმეტე კონფერენციაზე მექსიკოში, კანკუნში, 2010 წლის დეკემბერში, საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა მონაწილეებს გააცნო მისი ხედვა იმის თაობაზე, თუ როგორ შეუძლია საქართველოს შეასრულოს “ლაბორატორიის როლი, რომელიც იმეშავებს კლიმატის ცვლილების წინააღმდეგ ბრძოლის მეთოდებზე და ხელს შეუწყობს მდგრად განვითარებას”. მან თქვა, რომ ეს მწვანე ამბიცია აღიარებულ უნდა იქნას, განვითარების და სტაბილურობის მიღწევის უმნიშვნელოვანეს ფაქტორად. კლიმატის ცვლილების წინააღმდეგ გლობალურ ბრძოლაში ისეთ პატარა ქვეყნებს, როგორც საქართველოა, “აკისრიათ უმნიშვნელოვანესი ფუნქცია – შეასრულონ ლაბორატორიის როლი ინოვაციებისა და ახალი იდეების ტესტირებისთვის, ამბიციური მიზნების დადგენისთვის და სამაგალითოა სხვებისთვის. ჩვენი საბოლოო მიზანი საქართველოში არის ის, რომ ყველას ვაჩვენოთ – წიაღისეული საწვავის მოხმარების შემცირებას შეუძლია დაგვეხმაროს ზრდის დაჩქარებაში, თანაც მდგრადი გზით.”

ქვეყნის განვითარება – დაბალი ემისიების პირობებში

საქართველოს ელექტროენერჯის 92% გამომუშავდება ეკოლოგიურად სუფთა ჰიდროელექტროსადგურებით. საქართველოს ტერიტორიის 40% დაფარულია ტყეებით, რაც განაპირობებს იმას, რომ (გაეროს თანამშრომლობის პროგრამის REDD+ პრემიები), CO₂-ის ემისია ერთ სულ მოსახლეზე წელიწადში 2.5 ტონაზე ნაკლებია, ხოლო სათბურის ეფექტის მქონე აირების გამოყოფა ამჟამად 75%-ით ნაკლებია, ვიდრე 1990 წელს. გამონაბოლქვი საქართველოში შემცირდა 1990 წ. 46,363 მტ CO₂-ის ექვივალენტთან – 2006 წ. 12,218 მტ CO₂-ის ექვივალენტამდე.

საქართველო და UNFCCC

1994 წლის 29 ოქტომბრიდან საქართველო წარმოადგენს გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენციის (UNFCCC) მხარეს, ხოლო 1999 წლის 16 ივნისს მიუერთდა კიოტოს პროტოკოლს. საქართველოს გააჩნია არა-დანართი პირველი ქვეყნის სტატუსი, თუმცა მიღებულ იქნა კონკრეტული COP გადაწყვეტილება (გადაწყვეტილება 35/CP.7, ცენტრალური აზიისა და კავკასიის ქვეყნების ჯგუფის, ალბანეთისა და მოლდოვას თხოვნა კონვენციის ფარგლებში მათ სტატუსთან დაკავშირებით). 1999 წელს საქართველომ UNFCCC-ს წარუდგინა პირველი ეროვნული კომუნიკაცია, ხოლო 2009 წლის ოქტომბერში – მეორე ეროვნული კომუნიკაცია UNFCCC-ს.

საქართველოს და კოპენჰაგენის შეთანხმება

2010 წლის 1 თებერვალს საქართველო მიუერთდა კოპენჰაგენის შეთანხმებას, რითაც იტვირთა შემდეგი ვალდებულებები:

1. მდგრადი განვითარების კონტექსტში დანერგოს სათანადო ეროვნული შემარბილებელი ღონისძიებები (NAMAs), რასაც ხელი უნდა შეუწყოს და ამოქმედოს ტექნოლოგიამ და შესაძლებლობების განვითარებამ, ისე, რომ შესაძლებელი იყოს მათი გაზომვა, ანგარიშგება და შემოწმება;
2. მიაღწიოს საბაზისო მონაცემებიდან გადახრას (ბიზნესის ჩვეული დონის ქვემოთ) ისე, რომ შესაძლებელი იყოს მისი გაზომვა, ანგარიშგება და შემოწმება, რასაც ხელი უნდა შეუწყოს და ამოქმედოს ტექნოლოგიამ და შესაძლებლობების განვითარებამ;
3. დაადგინოს საბაზისო მონაცემები ან ათვლის წერტილი, საიდანაც მოხდება განხორციელებული ქმედებების გაზომვა, ანგარიშგება და შემოწმება;
4. საქართველოს მიერ გატარებული შემარბილებელი ღონისძიებები იქნება ნებაყოფლობითი და შესაფერისი ეროვნული თვალსაზრისით, რასაც ხელი უნდა შეუწყოს და ამოქმედოს ტექნოლოგიამ და შესაძლებლობების განვითარებამ, არსებული მექანიზმების, ტექნოლოგიური მექანიზმისა და კოპენჰაგენის შეთანხმებით შექმნილი სხვა მექანიზმების საშუალებით;

5. მხარი დაუჭიროს კოპენჰაგენის შეთანხმებაში აღნიშნული მექანიზმების განხორციელებას, კერძოდ ტექნოლოგიური მექანიზმის, კოპენჰაგენის მწვანე კლიმატის ფონდის და უმაღლესი დონის საბჭოს;

6. მხარი დაუჭიროს სუფთა განვითარების მექანიზმს (CDM), როგორც NAMAs-ის სფეროში შემდგომი თანამშრომლობის ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან გზას, რადგან CDM-ს გააჩნია პოტენციალი, რომ შემოიტანოს მნიშვნელოვანი ინვესტიციები, განაპირობოს გარემოსდაცვითი საქმიანობის გაუმჯობესება, სამუშაო ადგილების შექმნა და სიღარიბის შემცირება;

7. შეიმუშავოს ნახშირბადის შემცირების გეგმა და ნახშირბადის დაბალი დონის სტრატეგია, განსაკუთრებით, განახლებადი ენერჯიების სფეროში ინვესტიციებისა და გლობალური თანამშრომლობის გამოყენების გზით.

კლიმატის ცვლილებასთან ბრძოლაში გადადგმული კონკრეტული ნაბიჯები

საქართველოს დედაქალაქი, თბილისი, შეუერთდა ევროკავშირის მერთა შეთანხმების ინიციატივას, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს 2020 წლისთვის სათბურის ეფექტის მქონე აირების ემისიის შემცირება. ეს პირველი დედაქალაქი რეგიონში, რომელიც მიუერთდა ამ შეთანხმებას. ყველაზე მნიშვნელოვანია, რომ საქართველო დიდ წარმატებებს აღწევს განახლებადი ენერჯიის პროგრამის შემუშავების, ინვესტიციებისთვის ხელსაყრელი გარემოს შექმნის მიმართულებით, რამაც განაპირობა მილიარდების წარმართვა განახლებადი ენერჯიის წყაროებისკენ, განსაკუთრებით ჰიდროენერჯეტიკისკენ. საქართველოს სწრაფი წინსვლის შედეგად, ელექტროენერჯიის 90 % მეტი საქართველოში უკვე განახლებადი რესურსებიდან გამომუშავდება. საქართველო ახდენს განახლებადი ელექტროენერჯიის ექსპორტს მეზობელ ქვეყნებში და მომავალში, ელექტროენერჯიას მიაწოდებს ევროკავშირის წევრ ქვეყნებს თურქეთის გავლით. საქართველოს განახლებადი ელექტროენერჯიის ინიციატივების გაძლიერება შეიძლება დამატებითი, მსხვილმასშტაბიანი ინიციატივებით მისი ტყით დაფარული ფართობების ზრდისა და ნახშირბადის ემისიის სექვესტრის ღონისძიებებთან მიმართებაში. გარდა ამ პროგრესისა, საქართველომ დაიწყო რამდენიმე პროგრამის განხორციელება, რომელსაც შედეგადსატრანსპორტო დარგის უფრო სუფთა ფუნქციონირება მოჰყვება.

არსებობს სუფთა განვითარების მექანიზმის ღონისძიებში მონაწილეობისთვის საჭირო პირობები. რეგისტრირებულია ერთი ქართული CDM პროექტი, რომელიც ემისიის სერტიფიცირებული შემცირების (CER) 339,197 კრედიტს წარმოადგენს. განხილვის სტადიაშია კიდევ ხუთი პროექტი, რომლებიც საერთო ჯამში 1,279,295 CER კრედიტის დაგროვების პოტენციალს შეიცავს.

ცხრილი: CDM პროექტები საქართველოში (2001 წ. 14 ნოემბრის მდგომარეობით)

#	პროექტი	გამონაბოლქვის წლიური შემცირება დაახლოებით tCO ₂ eq
რეგისტრირებული		
1	გაუნვის შემცირება გაზის მიწისზედა დისტრიბუციის მოწყობილობებში ყაზტრანსგაზი- თბილისის გაზის დისტრიბუციის სისტემაში, თბილისი, საქართველო	339,197
ვალიდაციის პროცესში		
1	ენჯურის ჰიდროელექტროსადგურის შეკეთება, საქართველო.	730,478
2-3	საქართველოს მცირე ჰიდრო რეაბილიტაციის პროექტები #1 და #2	15,545

4	გუდაურის მცირე ჰიდროელექტროსადგურის პროექტი	22,891
5	გაუონვის შემცირება გაზის მიწისზედა დისტრიბუციის მოწყობილობებში "სოკარ-ჯორჯია გაზის" გაზის სადისტრიბუციო სისტემაში, საქართველო	171,184
სულ		1,279,295
წინასწარი განხილვის სტადიაზე		
1	46.4 მვ ჰიდროელექტროსადგურის პროექტი საქართველოში	98,000
2	35 მვ ხობი-2 ჰიდროელექტროსადგურის პროექტი საქართველოში	84,000
3	შინაური ფრინველის ნაკელიდან მიღებული ენერჯის გამოყენება	11,000
4	ფარავნის ჰიდროელექტროსადგურის პროექტი	180,000
5	ბახვი III-ის მცირე ჰიდროელექტროსადგურის ჩDM პროექტი	13,000
6	5.4 მვ ხადორი-2-ის მცირე ჰიდროელექტროსადგურის პროექტი საქართველოში	14,000
სულ		400,000

<http://www.greengeorgia.ge/?q=ka/node/75>